Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 41 (87) Warszawa, 8 października 1938 r. Rok III

TREŚĆ:

JERZY WITKOWSKI
rzeczoznawca księgowości, zaprzysiężony
przy Izbie Przemysłowo - Handlowej
w Warszawie

PRZYWRÓCENIE KSIĘGOM HANDLOWYM PRAWIDŁOWOŚCI PRZEZ SPROSTOWANIE BILANSU I RACHUNKU STRAT I ZYSKÓW

Nie w każdym wypadku korektura bilansu i Rku strat i zysków przywraca księgom handlowym ich prawidłowość.

NTA w wyroku z dnia 10 grudnia 1936 r., l. rej. 6072/33 dał wyraz poglądowi, że *sprostowanie w postępowaniu odwoławczym bilansu Rku*

strat i zysków przez uwzględnienie transakcji, opuszczonej w księgach handlowych nie może tym księgom przywrócić zakwestionowanej z tego powodu prawidłowości, nawet w razie zatwierdzenia go przez powo any organ (art. 21 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym) *).

Księgi spółki akcyjnej zostały uznane w tym wypadku za nieprawidłowe z tego powodu, że ta nie zaksięgowała pewnej transakcji sprzedaży we właściwym roku operacyjnym, lecz dopiero w roku następnym.

Prezes NTA sędzia Dr. Karol Birgfellner w glosie do wyżej przytoczonego wyroku (OPA, poz. 1731) w sposób bardzo szczegółowy wyjaśnił, *kiedy sprostowanie przez podatnika zeznania i zamknięcia rachunkowego jest skuteczne, a kiedy — bezskuteczne* **).

Z tej cennej glosy wyciągnąć należy następujące wnioski:

1. Dopuszczalne sprostowania (przykładowo)

Zeznanie może być sprostowane przez podatnika skutecznie —

a) jeżeli w zeznaniu podano błędnie sumę dochodu, niezgodną z faktycznym stanem rzeczy, np. doliczono do dochodu, błędnie kwalifikując, wydatek jako inwestycyjny, doliczono do dochodu pensje urzędnika, nie będącego zarządcą osoby prawnej, nie doliczono omyłkowo pensji zarządcy itp.,

b) jeżeli zarezerwowano na podatki zamkniętego okresu operacyjnego omyłkowo sumy wyższe niż należało, lub oszacowano remanent towarów po cenach wyższych, wskutek nieznanych przedtem uszkodzeń tych towarów; w tych wypadkach ulegnie zmianom zamknięcie rachunkowe, a więc należy przeprowadzić sprostowanie bilansu i Rku strat i zysków, które winno być zatwierdzone przez organ do tego powołany.

2. Korektury bezskuteczne (przykładowo)

a) jeżeli firma nie zaksięgowała transakcji sprzedaży, czy też kupna dokonanych w roku operacyjnym; przeprowadzona korektura bilansu i Rku strat i zysków dopiero w postępowaniu odwoławczym, nie może przywrócić zakwestionowanej z tego powodu ich rzetelności,

b) jeżeli firma zaksięgowała transakcję sprzedaży, czy też kupna — nie we właściwym roku operacyjnym, a dopiero w roku następnym; przeprowadzona korektura bilansu i Rku strat i zysków, dopiero w postępowaniu odwoławczym nie może przywrócić zakwestionowanej z tego powodu prawidłowości.

Jednakże, *jakkolwiek takie korektury bilansu i Rku strat i zysków nie przynoszą płatnikowi żadnych korzyści w odnośnym roku podatkowym, należy jednakże sprostowanie przeprowadzić* a to w tym celu, aby następny rok operacyjny został otwarty prawidłowym i zgodnym z rze-

*) Ob. OBP, 1937, str. 121 i n.

**) Orzecznictwo w przedmiocie prostowania zeznania ob. OBP, 1937, str. 121 i n.

czywistością bilansem. W przeciwnym bowiem razie księgi handlowe za następny rok operacyjny, ze względu na niezgodne z rzeczywistością otwarcie rachunkowe, nie mogą być uznane za prawidłowo prowadzone.

W związku z tymi wywodami nasuwają się dwa pytania, a mianowicie:

a) jeżeli firma nie zaksięgowała transakcji sprzedaży czy też kupna dokonanych w danym roku operacyjnym—czy przeprowadzona z tego powodu korektura bilansu i Rku strat i zysków, *przed ujawnieniem a nawet po ujawnieniu tych okoliczności przez władzę, lecz przed upływem terminu odwoławczego*, przywróci księgom prawidłowość.

b) jeżeli firma zaksięgowała transakcję sprzedaży czy też kupna, nie w danym roku operacyjnym, lecz dopiero w roku następnym — czy przeprowadzona z tego powodu korektura bilansu i Rku strat i zysków, jeszcze *przed ujawnieniem tych okoliczności przez władzę a nawet po ujawnieniu, lecz przed upływem terminu odwoławczego,* przywróci tym księgom prawidłowość.

Zdaniem moim, zgodnie z prawidłami księgowości, w przypadku nieksięgowania transakcji kupna lub sprzedaży, księgi handlowe przez korekturę zamknięcia rachunkowego, po zapisaniu tych opuszczonych transakcji do ksiąg tego okresu gospodarczego, w którym zostały pominięte, odzyskują swoją prawidłowość.

W ten sposób skorygowane zamknięcie rachunkowe będzie takie, jakie byłoby pierwotnie, gdyby we właściwym czasie opuszczone transakcje zostały zapisane do ksiąg handlowych.

Oczywiście korektura zamknięcia rachunkowego winna być dokonana ściśle według prawideł księgowości. W przeciwnym bowiem razie księgi handlowe będą zgodne z rzeczywistością, lecz nieprawidłowe *).

Również w przypadku księgowania transakcji kupna lub sprzedaży, lub też innych czynności handlowych nie we właściwych okresach operacyjnych, księgi przez korekturę zamknięcia rachunkowego odzyskują swój stan zgodny z prawidłami księgowości — gdy korektura została dokonana według prawideł księgowości.

Jeśli usterki ksiąg handlowych polegają na wyskrobywaniu, chlorowaniu lub przerabianiu cyfr lub treści, pisaniu między wierszami, na marginesach, gdy księgi nie zawierają szczegółów, zapisy w nich są dokonywane bez dowodów itp. — księgi takie w żadnym wypadku nie mogą być skutecznie skorygowane.

---

*) Ob. artykuły moje „Przeprowadzenie korektur w księgach handlowych po ich zamknięciu", OBP, 1937, str. 341, „Przeprowadzenie korektur w księgach handlowych po ich otwarciu w związku z korekturą bilansu zamknięcia", OBP, 1937, str. 413. „Jak otworzyć księgi obrotami przy prostowaniu ksiąg po ich zamknięciu", OBP, 1937, str. 509.

A. BOJKO
Magister Praw

NOWY PODATEK DROGOWY I SPECJALNE DOPŁATY DROGOWE

W nrze 59 Dziennika Ustaw z 12 sierpnia rb. pod poz. 455 ogłoszona została ustawa, mająca bardzo doniosłe znaczenie dla licznych rzesz płatników podatkowych i przynosząca nowe obciążenia podatkowe w rolnictwie, przemyśle i handlu oraz w dziedzinie własności nieruchomej. Jest to ustawa „o poprawie finansów związków samorządu terytorialnego i o zmianie ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych". Ustawa ta wprowadza nowy podatek drogowy oraz specjalne dopłaty drogowe.

I. Podatek drogowy

Przede wszystkim zwrócić należy uwagę, że wspomniana ustawa wprowadza *nową terminologię*, a mianowicie „podatek drogowy" w miejsce dotychczasowej: „opłaty i dopłaty drogowe", co jest — zdaniem naszym — rzeczą zupełnie słuszną, gdyż dotychczasowe „opłaty" nie były niczym innym jak tylko podatkami.

Podatek drogowy *może być pobierany* przez: a) wojewódzkie związki samorządowe na budowę i utrzymanie dróg wojewódzkich, b) powiatowe związki samorządowe na budowę i utrzymanie dróg powiatowych oraz na zapomogi dla gmin wiejskich i miast niewydzielonych na budowę i utrzymanie dróg gminnych i c) miasta wydzielone z powiatów (a więc i Warszawę) na budowę i utrzymanie dróg w obrębie granic administracyjnych tych miast.

Podatek drogowy *obciąża 3 główne dziedziny życia gospodarczego: 1) rolnictwo, 2) przemysł i handel* i *3) własność nieruchomą miejską i wiejską*. Nowemu podatkowi podlegają więc: 1) grunty, opłacające państwowy podatek gruntowy, 2) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, wykazujące świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne, a od dnia 1 stycznia 1940 r. karty rejestracyjne, przewidziane ustawą z dnia 25 kwietnia 1938 r. o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć (DURP, poz. 293), wreszcie 3) nieruchomości czasowo zwolnione od podatku od nieruchomości, a w gminach miejskich i miastach niewydzielonych również nieruchomości podlegające temu podatkowi (nieruchomości podlegające temu podatkowi w miastach wydzielonych nie są obciążone podatkiem drogowym).

Odnośnie nieruchomości, należy zaznaczyć, że nowym podatkiem drogowym obciążone są przede wszystkim domy nowowybudowane, korzystające czasowo z ustawowego zwolnienia od podatku od nieruchomości, np. z ulg dla nowowzniesionych budowli i ulg inwestycyjnych. *Domy zaś stare* (z wyjątkiem domów w miastach niewydzielonych) *są wolne od podatku drogowego.*

Przechodząc do *wysokości* podatku drogowego, musimy nadmienić,

że ustawa określa granice *najwyższego obciążenia*. I tak najwyższe obciążenie nie może przekraczać; 1) *75%* wymiaru państwowego podatku gruntowego, obliczonego bez oddzielnego dodatku i ulg, przewidzianych w art. 7 i 8 dekretu Prezydenta R. P. z 4 listopada 1936 (DURP poz. 593); 2) *15%* cen świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, przewidzianych w ustawie z 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym, a od 1 stycznia 1940 r. *25%* ceny kart rejestracyjnych, przewidzianych w załączniku do art. 7 ustawy z 25 kwietnia 1938 r. o opłatach rejestracyjnych (DURP, poz. 293), zaś *50%* od zakładów i przedsiębiorstw, wymienionych w działach I lit. a) i II lit. a) części III tegoż załącznika, jeżeli zatrudniają ponad 100 pracowników; 3) *3,5%* podstawy wymiaru podatku od nieruchomości, ustalonej w myśl przepisów dekretu PRP. z 14 stycznia 1936 r. (DURP, poz. 14), względnie *3,5%* podstawy idealnego wymiaru podatku od nieruchomości, czasowo zwolnionych od tego podatku (tj. nowowybudowanych).

Ustawa *dopuszcza podwyższenie wyżej wymienionych norm* w wyjątkowych wypadkach *za zezwoleniem Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu* — nie więcej jednak niż o *50%*.

Specjalne zastrzeżenie zawiera ustawa odnośnie miast *wydzielonych*, a mianowicie że podatek drogowy łącznie z dodatkiem do podatku od nieruchomości nie może przekraczać *7%* podstawy wymiaru podatku od nieruchomości.

Nieruchomości, opłacające koszty pierwszego urządzenia ulic i placów na mocy art. 174 ustawy z 14 lipca 1936 r. o zmianie RPR. z 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym (DURP, poz. 405) są wolne przez lat 6 od podatku drogowego.

Szczegółowe przepisy o wymiarze i poborze podatku drogowego będą ustalone w drodze rozporządzenia przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Komunikacji.

Na zakończenie należy nadmienić, że przepisy o podatku drogowym *będą miały po raz pierwszy zastosowanie* przy wymiarze podatku drogowego: w odniesieniu do miast wydzielonych za drugie półrocze okresu budżetowego 1938/39, w odniesieniu zaś do powiatowych i wojewódzkich związków samorządowych — za okres budżetowy 1939/40.

II. Specjalne dopłaty drogowe

Ustawa przewiduje specjalne dopłaty dwojakiego rodzaju:

I. Pierwsze mogą być pobierane przez powiatowy lub wojewódzki związek samorządowy na budowę drogi o twardej nawierzchni od tych właścicieli gruntów i nieruchomości, przedsiębiorstw, *którym budowane drogi przynoszą korzyści gospodarcze i udogodnienia;*

II. Drugiego rodzaju dopłaty mogą być pobierane przez samorządy na utrzymanie dróg od *osób, nadmiernie zużywających drogi.*

Ad I. Dopłaty na budowę dróg nie mogą przekraczać 35% kosztów budowy drogi o nawierzchni szutrowej. szerokości nie przekraczającej 5 metrów (po potrąceniu świadczeń w naturze) oraz nie mogą obciążać właścicieli w pasie przydrożnym, szerszym niż 3 km z każdej strony drogi.

Wymiar dopłaty dla indywidualnego płatnika nie może przekra-

czać: w strefie do 1 km 50% podatku drogowego, w strefie drugiego km — 60%, w strefie pozostałej — 40%. Pobór tej dopłaty może trwać najwyżej 10 lat.

Ad II. *Dla oceny nadmiernego zużycia drogi* miarodajnym jest powiększenie kosztów utrzymania drogi w stosunku do przeciętnych kosztów utrzymania na obszarze danego związku samorządowego dróg te samej kategorii i o nawierzchni tego samego typu, co droga nadmiernie zużywana.

Ogólna suma tych dopłat nie może przewyższać różnicy między przeciętnymi kosztami utrzymania na obszarze związku dróg tej same kategorji o nawierzchni tego samego typu, co droga nadmiernie zużywana, a kosztem utrzymania tej drogi.

Specjalne dopłaty drogowe mogą być zastąpione przez *ryczałt* umówiony między władzą wymiarową a płatnikiem.

Przepisy o pobieraniu tych dopłat *będą miały zastosowanie po raz pierwszy* przy wymiarze dopłat za okres budżetowy *1939/40.*

*

Ustawa uchyla jednocześnie z dniem 1 kwietnia 1939 r. przepisy art. 19 i 23 ustawy drogowej z 10 grudnia 1920 r. (Dz. U. z 1921 r. Nr 6, poz. 32) w części dotyczącej wymiaru i poboru opłat i specjalnych dopłat drogowych na budowę i utrzymanie dróg samorządowych.

Ustawa weszła w życie z dniem jej ogłoszenia tj. 12 sierpnia 1938 r., przy czym nie obowiązuje ona na obszarze województwa śląskiego.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

72.

OPŁATA STEMPLOWA OD PODANIA O WPIS SPÓŁKI DO REJESTRU HANDLOWEGO

Podanie o wpis do rejestru spółki, nie zawierające istotnych znamion umowy o zawiązanie spółki, nie jest pismem stwierdzającym umowę objętą art. 105 ust. 1 u. o. s. (teza).

NTA, 2 marca 1938, l. rej. 240/36.

Z uzasadnienia: M. S. i tow. we wniesionym do Sądu Okręgowego w Tarnowie w 1931 r. piśmie o wpisanie do rejestru jawnych spółek *podali, że zawarto jawną spółkę handlową p. f. M. S. i S-ka, i zaznaczyli, iż „dla stosowalności opłaty stemplowej do niniejszego podania podajemy, że kapitał zakładowy w każdym razie 50.000 zł nie przekracza“,*

Nakazem płatniczym wymierzono od podania do Sądu o wpis do rejestru handlowego wspomnianej spółki opłatę stemplową, stosując art. 105 u. o. s. i biorąc za podstawę wymiaru kwotę 50.000 zł. Poza tym wymierzono podwyżkę w wysokości 5.000 zł.

W odwołaniu zwalczano tak wymiar opłaty i podwyżki, jak i ustalenie podstawy wymiaru opłaty. W szczególności zarzucono, że brak w podaniu istotnych wymogów umowy spółki, a przede wszyst-

kim określenia stosunku udziałów spólników. Dalej zarzucono, że w podaniu nie oznaczono kapitału zakładowego, który w rzeczywistości wynosi 5.000 zł, a klauzulę co do nieprzekroczenia przez kapital zakładowy 50.000 zł umieszczono w podaniu z uwagi na stopniowanie opłaty rejestrowej (do 50.000 zł — 120 zł zaś ponad tę kwotę stawka wyższa), przy czym zaszła omyłka w podaniu, gdyż zamiast „5.000 zł" napisano „50.000 zł".

Zaskarżonym orzeczeniem uwzględniono odwołanie o tyle, że zniżono stawkę i zmniejszono podwyżkę do 50 zł. Na wywody odwołania orzeczenie zauważyło, że wymiar sprostowanej opłaty jest uzasadniony w przepisach art. 1, 15, 20, 42 i 105 u. o. s. oraz, że dochodzenia nie wykazały, by wniesiono do Sądu Okręgowego w Tarnowie podanie o sprostowanie kapitału zakładowego na kwotę 5.000 zł (o którym to podaniu była mowa w odwołaniu).

NTA rozważył:

Według ust. 1 art. 105 u. o. s. pisma, stwierdzające umowę o zawiązanie spółki, nie wymienionej w poprzednich artykułach rozdz. XIX tej ustawy, podlegają opłacie procentowej, w tym przepisie przewidzianej. Nie jest sporne w sprawie, że powyższy przepis znajduje zastosowanie do jawnych spółek handlowych, jaką jest skarżąca spółka. *Według ust. 2. art. 105 do pism, stwierdzających umowę o zawiązanie spółki zalicza się też podanie o wpis umowy do rejestru handlowego.* O ile chodzi o wspomniany wpis, to w rozpatrywanej sprawie wchodzą w zastosowanie postanowienia austr. kodeksu handlowego, w szczególności jego art. 86.

Postanowienia tego artykułu statuują w ust. 1 obowiązek zgłoszenia do rejestru handlowego zawiązania jawnej spółki handlowej, zaś w ust. 2 stanowią, jakie dane wpis musi zawierać.

W rozpatrywanej sprawie jest niesporne, że umowę o zawiązanie spółki zawarto ustnie. Skarga zarzuca, że skoro podanie o wpis nie zawierało, poza danymi przeznaczonymi do wpisu, żadnych innych istotnych części umowy spółki, w szczególności też określenia wysokości udziału poszczególnych spólników, — to nawet, gdyby w podaniu tym był oznaczony kapitał zakładowy, której to okoliczności faktycznej skarga przeczy, nie miałoby się do czynienia z podaniem o wpis umowy do rejestru handlowego. Odpowiedź pozwanej władzy na skargę przeciwstawia stanowisku skargi zapatrywanie, że wymiar opłaty z art. 105 u. o. s. jest uzasadniony przez wniesienie do Sądu Handlowego podania spólników o wpis do rejestru handlowego spółki, oraz twierdzi, że w podaniu zawarto dane potrzebne do wymiaru, a mianowicie uwidoczniono, że wysokość kapitału zakładowego nie przekracza 50.000 zł.

Otóż podnieść przede wszystkim należy, że przedmiotem opłaty z art. 105 u. o. s. są pisma stwierdzające umowę o zawiązanie spółki, ust. 2 tego artykułu zalicza do pism takich podanie o wpis umowy do rejestru handlowego. *Nietrafny jest tedy pogląd władzy pozwanej, iż art. 105 czyni przedmiotem opłaty podanie o wpis do rejestru handlowego „spółki". Brak podstaw w art. 105, zdolnych uzasadnić zapatrywanie, że przepis ten stwarza fikcję, iż każde podanie o wpis do rejestru spółki, choćby ono nie zawierało istotnych znamion umowy o zawiązanie spółki, zalicza się do pism stwierdzająch umowę o zawiązanie spółki.* Wszak ustawodawca w ust. 3 tegoż artykułu mówi o zapisaniu do rejestru „zawiązania spółki", z czego wynika, że artykuł ten przeprowadza dystynkcję między pojęciami prawnymi, traktowanymi jednolicie w odpowiedzi na skargę. Zauważa się, że ust. 3 art. 105 nie dotyczy z natury rzeczy wypadków, w których opłata w ogóle się nie należy.

Było więc obowiązkiem pozwanej władzy zarzut odwołania, iż podanie o wpis nie zawierało istotnych znamion umowy o zawiązanie spółki, rozpatrzyć pod kątem

widzenia instytucji prawnej spółek w rodzaju skarżącej i z nim w zaskarżonym orzeczeniu się rozprawić. Nieuczynienie zadość temu obowiązkowi Trybunał uznał za istotną wadliwość postępowania...

Zauważa się, że brzmienie ustępu podania o wpis, dotyczącego kapitału zakładowego, nie daje podstawy do uznania, iż strona oznaczyła w tym podaniu wysokość kapitału zakładowego na 50.000 zł. Wszak *w określeniu, że „kapitał zakładowy w każdym razie 50.000 zł nie przekracza", zawartym w podaniu o wpis, mieści się cała skala możliwej wysokości tego kapitału* — aż do kwoty 50.000 zł jako możliwie maksymalnej. Wola zaś strony przy określeniu kapitału zakładowego w sposób zastosowany w podaniu, staje się przejrzystą na tle powołanych w odwołaniu przepisów o opłatach w postępowaniu rejestrowym, mianowicie w kierunku nie pokrywającym się z owym, jaki nadaje jej władza przyjmując, że w podaniu strona podała, jako płatnik opłaty stemplowej, wysokość kapitału zakładowego na 50.000 zł.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

53.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRACODAWCY ZA NIEUBEZPIECZENIE PRACOWNIKA UMYSŁOWEGO.

1. Pracownik, który nie został przez pracodawcę zgłoszony do ubezpieczenia, nie jest obowiązany przed wniesieniem pozwu przeciwko pracodawcy o odszkodowanie zgłosić wpierw roszczenia o świadczenia do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Sąd jest władny orzec o szkodzie wynikłej wskutek nieubezpieczenia pracownika także przed zapadnięciem orzeczenia instytucji ubezpieczeń społecznych w kwestii obowiązku ubezpieczenia pracownika.

SN, 15 marca 1938, C II 2374/37, PUS, 1938, p. 96.

Z uzasadnienia. Zachodzą zarzucone obie podstawy kasacyjne z art. 426 k. p. c.

Powód twierdzi, że pozwana nie zgłosiła go, jako pracownika umysłowego, do Ubezpieczeń Społecznych, przez co za pierwszą połowę 1936 r. utracił zasiłek bezrobotnych 374 zł 40 gr i tej szkody dochodzi pozwem.

Pozwana broni się, że powoda zgłosiła dodatkowo z mocą od 28 grudnia 1934, a zasiłek nie służy powodowi, gdyż miał płatne zajęcie w czasie, za jaki zasiłku dochodzi.

Pozwana nie zaprzeczyła więc pracy umysłowej powoda i odpada potrzeba badania tego szczegółu.

Roszczenie pozwu opiera się na przepisie art. 112 rozp. L. 911/27 Dz. U. mianowicie, że szkoda powstała z zaniedbanego przez pracodawcę zgłoszenia. Pozwana twierdzi natomiast, że zgłoszenia nie zaniedbała. Są to sporne szczegóły faktyczne, w sporze ze względu na art. 112 cyt. istotne, których jednak nie badano.

Nie zbadano też istotnego szczegółu, że powód miał pracę w czasie, za jaki żąda utraconego zasiłku.

W ustawie nie ma przepisu, by przed wniesieniem pozwu o szkodę z art. 112 cyt. pracownik miał obowiązek zgłosić wprzód do Z. U. S. żądanie świadczeń. Krok taki byłby bezcelowy, o ile pracownik nie był ubezpieczony. Chodzi tu więc o po-

mocniczy w sporze środek informacyjny, nie zaś o ustawowy warunek odszkodowawczego powództwa. Żądanie od Z. U. S. zasiłku za pierwsze półrocze 1936 r. byłoby obecnie przedawnione (art. 56 rozp. L. 911/27 Dz. U.), zatem i z tej przyczyny błędne jest uznanie sporu obecnego za przedwczesny, póki Z. U. S. nie orzeknie o roszczeniu, widocznie przedawnionym.

Nie ma też przepisu, by Sąd nie był władny orzec o szkodzie z art. 112 rozp. L. 911/27 Dz. U., póki nie zapadnie orzeczenie z art. 1 p. 42 ust. L. 347/34 Dz. U. Kierując się sprzecznym z ustawą poglądem prawnym, że pozew jest przedwczesny, wyrok zaskarżony nie rozpatrzył wyżej wskazanych szczegółów faktycznych, naruszając przepis art. 243 k. p. c. w sposób, istotny dla wyniku. Art. 426/2 k. p. c.

54.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRACODAWCY ZA NIEUBEZPIECZENIE PRACOWNIKA UMYSŁOWEGO.

1. Zaniedbanie ustawowego obowiązku zgłoszenia pracownika do ubezpieczenia, choćby za jego wiedzą lub zgodą, uzasadnia wyłączną odpowiedzialność pracodawcy za szkodę pracownika.

2. Art. 112 nie przewiduje rozłożenia odpowiedzialności pracodawców-współwłaścicieli za szkodę, wynikłą z nieubezpieczenia pracownika, wedle ich udziału we własności.

3. Ponieważ kurator majątku działa nie w imieniu własnym lecz w imieniu właściciela majątku, objętego kuratelą, przeto za szkodę, wynikłą wskutek nieubezpieczenia pracownika w okresie kurateli, ponosi materialną odpowiedzialność wobec poszkodowanych nie kurator lecz właściciel majątku, który z tej przyczyny może mieć jedynie regres do kuratora.

SN, 19 stycznia 1938, C II 1938/37, PUS, 1938, poz. 97.

Z uzasadnienia: Ustalono, że P. H. był samodzielnym gorzelnikiem, zatem był funkcjonariuszem pozwanych, nie należącym do czeladzi lub robotników przemysłowych, a tym samym w 1926 i 1927 podlegał obowiązkowi ubezpieczenia z art. 1 ust. L. 370/21 Dz. u.

KALENDARZ PODATKOWY

W październiku 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 października 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 30 września 1938 r.

Do 7 października 1938 r. — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę we wrześniu 1938 r.

Do 15 października 1938 r. — zaliczka kwartalna (za III kwartał) na podatek przemysłowy od obrotu przez płatników nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych (i niepłacących zryczałtowanego podatku od obrotu)—w wysokości 1/5 kwoty tego podatku wymierzonego za rok ubiegły.

Do 15 października 1938 r. — II rata (druga połowa) podatku dochodowego różnicowego od kumulacji uposażeń otrzymanych w roku poprzednim (1937) od kilku służbodawców, bądź to od kumulacji dwóch lub kilku wynagrodzeń otrzymanych w

roku poprzednim od jednego służbodawcy: podatek ten jest płatny przez pracowników; pracownik winien obliczyć podatek na przepisanym formularzu.

Do 20 października 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni października 1938 r.

Do 25 października 1938 r.—zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu wrześniu 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 25 października 1938 r. — zaliczka kwartalna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w III kwartale 1938 przez innych płatników prowadzących prawidłowe księgi handlowe.

Do 31 października 1938 r. — II rata półroczna podatku od lokali (druga połowa) za drugie półrocze 1938 r.

Nadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w październiku 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w październiku 1938 r.

VARIA

STANOWISKO MINISTERSTWA SKARBU W SPRAWIE KSIĘGOWANIA FAKTUR *)

Ministerstwo Skarbu udzieliło Związkowi Izb Przemysłowo-Handlowych odpowiedzi na pismo Związku w sprawie księgowania faktur. Odpowiedź jest negatywna i raz jeszcze potwierdza stanowisko Ministerstwa.

Należy przypomnieć historię dyskusji, jako powstała na tym tle między Ministerstwem Skarbu, a Związkiem Izb Przemysłowo Handlowych — dyskusji, która przez długi okres czasu była ośrodkiem zainteresowania szerokich rzesz kupieckich.

Sprawa ta sięga roku 1935, kiedy to Najwyższy Trybunał Administracyjny wydał orzeczenie, że „księgowanie zakupu towaru nie z chwilą otrzymywania faktur, lecz w miarę dokonywania wpłat za nabyty towar, uzasadnia uznanie ksiąg handlowych za wadliwe i całkowite pominięcie ich, jako środka dowodowego".

W związku z powyższym wyrokiem NTA Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie zwróciła się do Ministerstwa Skarbu o wyjaśnienie, w jakim zakresie postanowienia powyższego wyroku będą stosowane przez władze skarbowe. Izba przytoczyła szereg okoliczności uniemożliwiających księgowanie przez przedsiębiorstwa faktur natychmiast po ich otrzymaniu.

W odpowiedzi Ministerstwo Skarbu wyraziło pogląd, że omawiany wyrok NTA dotyczy w pierwszym rzędzie nie kwestii terminu księgowania faktur, lecz kwestii księgowania zakupów towarów dopiero w miarę dokonywania wpłat za nabyty towar, które to okoliczności bezwzględnie zdaniem Ministerstwa, muszą

*) W sprawie tej zajęliśmy stanowisko w dwóch artykułach pt. „Księgowanie towaru przez nabywcę" (OBP, 1937, str. 230) i „Praktyka księgowania towaru przez nabywcę" (OBP, 1937, str. 277).

dyskwalifikować prowadzone księgi.

O ile chodzi natomiast o kwestię, w jakim terminie należy księgować faktury, to Ministerstwo Skarbu stoi na stanowisku, że otrzymana faktura powinna być zaksięgowana natychmiast po jej nadejściu i to bez względu na okoliczność, czy towar już nadszedł.

Ewentualny zwrot towaru, jako transakcja zupełnie odrębna od transakcji zakupu towaru, powinna być w prawidłowo prowadzonych księgach również uwidoczniona.

W maju 1938 r. Min. Skarbu na zapytanie Zw. Izb raz jeszcze potwierdzając zajęte uprzednio stanowisko, podkreśliło jednocześnie konieczność księgowania zakupu towarów z chwilą otrzymania faktury, a nie w miarę wypłat za nabyty towar, gdyż to uzasadniałoby uznanie ksiąg handlowych za wadliwe. Ministerstwo stanęło na stanowisku, że wszelkie dalsze zdarzenia po otrzymaniu faktury, jak: uzgodnienie co do ilości i jakości towaru, wyreklamowanie zachodzących różnic, a nawet niedojście transakcji do skutku—stanowią odrębne zdarzenia, które muszą być odpowiednio księgowane.

Związek Izb raz jeszcze poruszył tę sprawę w piśmie do Ministerstwa z dnia 10.6.1938 r. W piśmie tym Związek przypomina zajęte przez siebie stanowisko na konferencji w Ministerstwie Skarbu w ub. r., gdzie proponował przyjęcie takiego sposobu księgowania, który wykluczałby zarzut zaległości, a z drugiej strony odpowiadałby najlepiej potrzebom obrotu. Zw. Izb kierował się przy tym założeniem, iż nie zachodzi zaległość materialna w wypadkach, gdy poszczególne zdarzenia buchalteryjne we właściwym czasie i chronologicznej kolejności wpisano do ksiąg, czy to zasadniczych czy pomocniczych, chociażby do innych ksiąg wpis ten nie został jeszcze dokonany.

W piśmie swym Zw. Izb zaznaczył, że należy uznać za zgodne z zasadami prawidłowej księgowości bezwłoczne i chronologiczne zapisywanie otrzymanych faktur do specjalnej książki ewidencyjnej, a wpisywanie do zasadniczych ksiąg buchalteryjnych winno być uskuteczniane z kolei w miarę odbioru towaru. Równocześnie Zw. Izb zaznaczył, że w wypadku bezzwłocznego księgowania faktur w księgach zasadniczych, w razie uzyskania bonifikaty na skutek nieodpowiedniej jakości towaru, różnicy ilości, wskutek zaniku w czasie przewozu itp. zachodzi konieczność korygowania zaksięgowanej już kwoty faktury. Sprawia to, iż znaczna część faktur z tych czy innych względów podlegać musi podwójnej manipulacji buchalteryjnej, co wpływa na podrażanie kosztów prowadzenia buchalterii, a tym samym podwyższa koszty handlowe przedsiębiorstwa.

Negatywna odpowiedź Ministerstwa na to pismo, o której donieśliśmy na początku niniejszego artykułu, zdaje się, sprawę tę przesądzać ostatecznie na rzecz uprzednio już zajętego przez Ministerstwo stanowiska co do konieczności księgowania zakupu towarów z chwilą otrzymania faktury.

(Codzienna Gazeta Handlowa).

PORADNIA

586. *Metal.*

1. Księgowanie jest prawidłowe.

2. Zgodnie z art. 1 ustawy z 24.3.1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (DURP, 1933, poz. 173, mającej zastosowanie do budowy rozpoczętej przed 1.1. 1939), część nadbudowana oraz nowy budynek (wzniesione w 1938 r.) są zwolnione na okres piętnastoletni od chwili chociażby tylko częściowego ich użytkowa-

nia od podatku od nieruchomości. Podanie o przyznanie ulgi należy złożyć w ciągu 60 dni, licząc od dnia, w którym rozpoczęło się chociażby tylko częściowe użytkowanie budynku (§ 3 rozp. .. DURP, 1934, poz. 494).

587. *Kaem.*

Wg. nowej ustawy z 4 maja 1938 r. o podatku obrotowym (OBP, 1938 r., str. 11), **przedsiębiorstwa budowlane opłacać będą od 1.1.1939 r. 3%** od swych obrotów, bez względu na kategorię świadectwa i prowadzenie lub nieprowadzenie ksiąg handlowych, ponieważ obroty tych przedsiębiorstw nie podpadają pod żadną z kategorii obrotów, dla których są przewidziane stawki specjalne.

588. *F. L.*

1. **Firma zakupuje surowce za granicą i płaci za towar częściowo gotowizną a częściowo wekslami. Towar przybywa za winkulacją bankową. Firma natychmiast po otrzymaniu zawiadomienia o wysłaniu towaru wystawia weksle w walucie obcej i wysyła je bankowi do depozytu. Czy należy wysłanie weksli zaksięgować?**

Księgowanie jest wskazane: Wn Rk Depozytowy Banku, Ma Rk Akceptów. Walutę obcą należy przeliczyć według daty wysłania weksli.

2. Po otrzymaniu noty bankowej o przekazaniu weksli dostawcy (na podstawie zezwolenia dewizowego) należy uznać Rk depozytowy Banku i obciążyć dostawcę za wysłane weksle, licząc (dla uniknięcia komplikacji) po tym kursie, według którego firma obciążyła Rk Depozytowy Banku. Okoliczność, że Bank w nocie inaczej przelicza walutę wekslową jest obojętna, ponieważ sposób przeliczenia pozostaje w tym wypadku bez wpływu na majątek przedsiębiorstwa.

3. **Przekazaną przez Bank na rachunek firmy gotowiznę w walucie obcej zagranicznemu dostawcy należy księgować zgodnie z notą bankową:** Ma Bank, Wn Dostawca zagraniczny.

4. **Fakturę w walucie zagranicznej należy księgować po kursie daty wystawienia przez zagranicznego dostawcę faktury** *): Ma Rk Dostawcy Zagranicznego dolarów USA 1000 à 5.20 — 5200 zł, Wn Rk Towarów—5200 zł. Płacąc zagranicznemu dostawcy gotowizną lub wykupując dane mu jako pokrycie weksle w obcej walucie—należy obciążać Rk Dostawcy Zagranicznego w walucie obcej przeliczonej według kursu dnia przekazania gotowizny lub wykupienia wekslu.

W ten sposób na rachunku dostawcy zagranicznego powstać może różnica kursu jako zysk lub strata (a nie „saldo", jak Pan to błędnie nazywa). Tę różnicę przenosi się albo na specjalny Rk Różnicy kursu, albo wprost na Rk Strat i Zysków.

589. *Feliks K.*

Z wymienionych w liście Pana wydatków—**koszt urządzenia stoiska na wystawie i odnowienia sklepu** są potrącalne i podlegają zaksięgowaniu na Rku Kosztów Handlowych. Natomiast **koszt nowego szyldu,** jeśli stanowi „ulepszenie" zewnętrznego wyglądu sklepu—nie jest potrącalny.

590. *J. Z., Cz—wa.*

1. **Zagadnienie: W firmie, do której został Pan w tym roku zaangażowany, poprzednik w 1934 r. otworzył w księdze głównej Rk „Należności wątpliwych" i amortyzował je po 5% rocznie. Urząd Skarbowy rok rocznie powyższej amortyzacji nie uznawał. Obecnie zamierza Pan przenieść „Rk Należności wątpliwych" na Rk „Kosztów Handlowych" i wystornować amortyzację księgowaną w ciągu 4 lat na Rku kapitału amortyzacyjnego". Czy takie księgowanie będzie prawidłowe"?**

Spisanie należności wątpliwych na straty jako nieściągalnych powinno nastąpić przez obciążenie bezpośrednio **) „Rku Strat i Zysków", nie zaś — za pośrednictwem Rku „Kosztów Handlowych",

*) Por. Lulek, Metodyczny podręcznik. I, str. 53.

**) Ob. niżej, odp. 592, pkt 1.

z którym należności nieściągalne nie mają nic wspólnego. Czy władza skarbowa nie dopisze spisanej sumy do zysku bilansowego, powinno być zależne od tego, czy i w jakiej mierze fakty, uzasadniające odpisanie, zaszły w tym roku operacyjnym, w którym następuje odpisanie należności nieściągalnych (por. wyr. NTA. z 25 maja 1938 r., l. rej. 5530/36, OBP. 1938, str. 533; ob. również OBP, 1937, str. 21).

Jeżeli powyższy warunek ma miejsce, odpisaniu nieściągalnych należności w całości w roku bieżącym nie może stać na przeszkodzie okoliczność, że już w latach ubiegłych płatnik usiłował, nie uzyskując zresztą aprobaty władz skarbowych, spisać je stopniowo na straty w formie (niewłaściwej) „amortyzowania" wątpliwych należności. W analogicznej sprawie wygórowanych odpisów na amortyzację przedmiotów majątkowych NTA uznał, że „zupełne zamortyzowanie przedmiotów majątkowych w bilansach handlowych w szybszym tempie, aniżeli na to pozwalają w bilansach podatkowych obowiązujące w tym względzie przepisy, nie stoi na przeszkodzie uwzględnieniu przy wymiarze podatku na lata następne w bilansach podatkowych prawidłowego odpisania na zużycie w rozumieniu art. 6 ustawy o pod. doch." (l. rej. 3105/30, OPA poz. 323). Podobnie więc jako w przypadku, rozstrzygniętym w cyt. wyroku, odpisy na umorzenie mogą być potrącone z zysku bilansowego, tak też nie powinna być przeszkodą do odpisania w całości należności wątpliwych w roku bieżącym ta okoliczność, że w bilansie otwarcia należności te figurują tylko w części wskutek „amortyzowania" ich w latach ubiegłych.

2. Pomyłka, polegająca na tym, że nie zaksięgowano kosztu nabycia świadectwa przemysłowego, powinna być obecnie sprostowana przez obciążenie Rku „Podatków" lub „Kosztów Handlowych".

3. **Odpisy z tytułu zużycia odbiornika radiowego, zakupionego do kuchni robotniczej przy fabryce,** są potrącalne z przychodu. **Potrącalne są bowiem świadczenia w interesie przedsiębiorstwa na rzecz pracowników, nawet przekraczające obowiązek umowny** (por. NTA, l. rej. 148/30, Hasf. poz. 53), zaś odpisy z tytułu amortyzacji stanowią w swej istocie stopniowe potrącanie kosztu z góry wyłożonego. Aparat może, oczywiście figurować na Rku „Ruchomości" aż do całkowitego jego zużycia.

Sądzimy, że byłoby uzasadnione nawet jednorazowe spisanie na zużycie z tego względu, że okres zużycia radioodbiornika nie przekracza lat 5 (art. 6 ust. 2 ustawy o pod. doch., por. również okólnik Ministerswa Skarbu z d. 10 kwietnia 1937, LDV. 20380/2/37, OBP. 1937, str. 174).

4. Chociażby omyłka dotyczyła tylko jednej cyfry liczby, jest nakazane przekreślenie czytelne całej liczby i powtórzenie jej.

591. *Z. H.*

„Stwierdzenie .. **sporadycznej omyłki** w księgowaniu **sprostowanej przez płatnika po jej zauważeniu** nie może zgodnie z judykaturą NTA uzasadniać uznania ksiąg handlowych za nieprawidłowe, jeżeli poza tym księgi te nie nasuwają innych zastrzeżeń co do swej wiarogodności" (ob. wyr. NTA. l. rej. 6632/34, OBP, 1938, str. 429, ustęp ostatni). Jak z powyższego wyroku wynika, wystarczy

usunięcie skutków przeoczenia, gdy zaś to już nastąpiło, przytoczenie powodów, usprawiedliwiających przeoczenie, jest zbędne.

592. *Warszawski.*

1. **Straty na dłużnikach, powstałe wskutek zawartych z nim układów regulacyjnych i podlegające spisaniu na straty,** można w ciągu roku zbierać na specjalnym rachunku. aby je z tego specjalnego rachunku przenieść przy zamykaniu ksiąg na Rk Strat i Zysków, Wspomnianemu rachunkowi można nadać nazwę „Bonifikaty”, ze względu na to, że chodzi właściwie — jak Pan pisze — o przymusowe bonifikacje, nazwa zresztą rachunku, o ile nie wprowadza ona w błąd, nie ma istotnego znaczenia. Nie można jednakże na jednym rku łączyć wspomnianych strat z bonifikacjami we właściwym tego słowa znaczeniu, ponieważ tylko te ostatnie (w pewnych warunkach) podlegają wyłączeniu z podstaw opodatkowania podatkiem przem. od obrotu (art. 5 ust. 4 ustawy o pod. przem.). Lecz i w przypadku takiego księgowania prawidłowość ksiąg **nie** może być zakwestionowana, ponieważ nie uniemożliwia ono ustalenia obrotu przez doliczenie „przymusowych bonifikat”.

2. **Odszkodowanie, zapłacone lokatorom zburzonego domu** w związku z budową nowego budynku mieszkalnego, nie podlega potrąceniu z dochodu, uzyskanego z tego domu, ponieważ nie jest to strata, związana z osiągnięciem dochodu z domu (art 8 p. 6 ustawy o pod. doch.). Chodzi właściwie o **wydatek, poniesiony w celu uzyskania placu pod budowę** nowego domu, a przeto nie jest on również potrącalny z dochodu na podstawie przepisów o ulgach dla nowowznoszonych budowli (por. OBP. 1938, str. 511, odpow. 496. p. 2).

3. **Jeżeli budynek mieszkalny nie będzie stanowił części składowej przedsiębiorstwa, nie ma podstawy do prowadzenia w dotyczących przedsiębiorstwa księgach handlowych Rku „Budowy”.** Kwoty, wybierane przez właściciela przedsiębiorstwa na budowę domu mieszkalnego, należy zapisywać na Rku Zaliczek na zysk. — W zeznaniu o dochodzie nie można potrącić z dochodu kosztów budowy.

4. **Celem uzyskania ulgi z art. 3 ustawy z 1933 r. o ulgach dla budowli,** należy złożyć podanie do urzędu skarbowego przed uprawomocnieniem się wymiaru pod. dochod. na rok podatkowy, bezpośrednio następujący po roku, w którym ukończono budowę. Jeżeli budowa trwa kilka lat, możliwe jest uzyskanie ulgi również przed ukończeniem budowy (§ 12 rozp. wykon., DURP, 1934, poz. 494).

5. Potrącalne z dochodu są **koszty, związane z samą budową, lecz nie z nabyciem placu.**

593. *Ce—Wu.*

1. Nie można **księgować zaciągniętej pożyczki bezimiennie** bez względu na to, na jaki czas pożyczka została udzielona.

2. **Jeżeli w dniu założenia ksiąg bilans otwarcia wskutek niesporządzenia inwentarza nie może być sporządzony,** należy bądź pozostawić w dzienniku wolne miejsce na wpisanie bilansu, bądź też założyć osobny „dziennik bilansów”, do którego bilans otwarcia będzie wpisany po sporządzeniu inwentarza.

3. **Zadatek należy zaksięgować** w dniu otrzymania go; natomiast transakcję sprzedaży — dopiero z chwilą wysyłki towaru.

4. Przed podziałem majątku likwidującej się spółki między spólników należy sporządzić bilans i zamknąć księgi.

5. W inwentarzu nie należy zamieszczać adnotacji, **jakie ruchomości itp. zostały wniesione tytułem wkładu** przez poszczególnych spólników.

6. Zapośredniczenie jednej transakcji nie upoważnia samo przez się władzy skarbowej do postawienia zarzutu uprawiania zawodu pośrednika handlowego.

7. Nie jest aktualne.

8. Gdy okres podatkowy obejmuje

przejściowo więcej niż 12 miesięcy (por. OBP. 1938, str. 565, odp. nr 525, p. 3—5), art. 27 ustawy o pod. doch. stosuje się bez zmian. W szczególności dochód podlegający opodatkowaniu nie może przekraczać 7.200 zł za cały okres podatkowy, nie tylko zaś w stosunku rocznym.

9. W myśl art. 26 ustawy o pod. doch. „stopę podatkową, podaną w art. 23, podwyższa się o 14% **dla podatników nieżonatych lub niezamężnych, nie mających na utrzymaniu żadnego członka rodziny,** lecz osiągających dochód ponad 3600 zł".

10. Przedsiębiorstwo skupu zawodowego może zatrudniać pracowników w nieograniczonej ilości, bez względu na kategorię świadectwa przemysłowego.

11. Nie chodzi, oczywiście, o „konfiskatę" pieniędzy przez lotną brygadę Urzędu Śledczego, lecz o zabezpieczenie wykonania kary grzywny za prowadzenie (w ubiegłych latach) przedsiębiorstwa bez świadectwa przemysłowego. Przeciwko zarządzeniu zabezpieczenia można wnieść odwołanie do Izby Skarbowej (w ciągu 14 dni) lub umotywowany sprzeciw. O sprzeciwie rozstrzyga urząd skarbowy (§ 123 rozp. o postęp. egzekuc. władz skarbowych DURP., 1932, poz. 580).

12. **Między księgowaniem transakcji imiennych a bezimiennych** nie powinno być żadnej różnicy, po za tą, że w pierwszych nazwisko odbiorcy nie jest ujawnione.

13. **Tylko trudność ujawnienia nazwiska odbiorców** uzasadnia bezimienne księgowanie transakcji (por. wyrok NTA. z 20.10.1937 r., l. rej. 112/35, OBP. 1938, str. 687). W innych przypadkach nieujawnienie nazwisk odbiorców, zwłaszcza przy większych transakcjach, może spowodować odrzucenie ksiąg.

Prosimy o nienadsyłanie w przyszłości takiej ilości pytań jednorazowo.

594. *Stały Czytelnik.*

Wynagrodzenie pobierane przez członków spółki z ogr. odpow. za pracę, stale wykonywaną na jej rzecz, podlega potrąceniu z dochodu spółki (o ile nie zachodzą warunki ust. 3 art. 21 ustawy o pod. doch.) i opodatkowaniu u spólników (Dz. II). Z tytułu tej pracy spólnicy podlegają w zasadzie ubezpieczeniu (o zwolnieniu z obowiązku ubezpieczenia członków zarządu osoby prawnej ob. OBP, 1937, str. 580 i n.).

Z podstawy opodatkowania i wymiaru składek ubezpieczeniowych można wyłączyć tę część **diet** na na rzecz spólników, która w sposób dający się udowodnić stanowi **zwrot efektywnie ponoszonych przez nich kosztów.**

595. *K. Z. K.*

1. Należy uskuteczniać wpisy do Rescontra bieżąco na podstawie ksiąg źródłowych (księgi sprzedaży itp.). Sporządzanie miesięcznych bilansów surowych celem uzgodnienia sald należy również uskuteczniać we właściwym czasie.

2. Sprostowany błąd, zwłaszcza tak drobnej wagi, nie ma wpływu na ocenę prawidłowości ksiąg.

596. *A. L., Białystok.*

Interesujący Pana wyrok NTA. ma l. rej. 622/31 i datę z 17 października 1934 r. (OBP. 1937, str. 259).

Skorowidz rzeczowy

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15